

An American newspaper, printed in the Windish language, promulgating American ideas and principles to liberty loving Windish race
Published every Friday

Szlovenszki Glász

AMERIKANSZKI
AMERICAN WINDISH VOICE

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JANUARY 13, 1922, AT THE POST OFFICE AT BETHLEHEM, PA. UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

Nájvékse i nájbole razsürjene vendszke novine vu Zdrüzseni Drzsélaj, steri vszáki réd vu Ameriki zsvoueci vendov szlisnoszti szlüzsi.
Szhája vszáki pétek

VOL. VII. LEJTNITECSAJ.

BETHLEHEM, PA. — PITTSBURGH, PA. — BRIDGEPORT, CONN. DECEMBER 2, 1927.

No. 48.

Naj zacsne szvojo delavnoszt Szlovenszki Politicsen Klub!

Blüzi pét lejt je tomi, ka sze je nasztavo Szlovenszki Politicsen Klub, steri je vesaszi vu zacsnešti lejpo delavnoszt szkázno naprej, na stero szo vu dotiesni mejsztaj vesaszi goriprisli i vu znánye vzéli, ka szo sze szlovenei tüdi prebüdili na politicsnom presztori ino szo notri szpoznali, ka szlovenei tüdi májo poredno moues i esi kolieskáj vküper drzsájo, velko znamenitoszt má tou vküpdzsásnye vu politicsnom poglédi i jáko doszta lehko doszégnejo, esi szo zdrüzseni szlovenszki pörgarje vu ednoj táksój organizácii.

Ali skoda, té nas Szlovenszki Politicsen Klub kak lepoj je zacsno szvojo delavnoszt, rávno tak lepoj natihoma je zaszpao za dvejt leti kesznej po szvojoj nasztavitiji. Sztálnoga zroka esese niti dnez nevejmo, ka zakaj je hejnyao z-szvojoj funkcejev nas politicsen klub, tak míszlimo, esi je stoj kritizejrao tou organizácii i nyé voditelov delavnoszt, tou je nej bio táksi zrok, ka bi naj edna táksa velka znamenitoszti politicsna organizácia presztávila szvojo delavnoszt. Známó, ka premisleni, posteni ljudjé nerédijo zmeslinge, burkanya vu hasznovitom deli, szamo tisztí, kí radi vu moutnom ríbjíjo i tak míszlimo, ka tomi zdaj zse ednouk konec bode med szlovenami ino sze lehko zacsne potom toga konstruktívno, blagoszlovno delo za nase naprejidejnye na politicsnom presztori tüdi.

Szlovenszki Politicsen Klub more znouva zacsnoti szvojo delavnoszt. Té klub má kotrige, rádne, postene voditele, esesztníke i tak nevídimo níkse tezsáve na tou gledoucs, ka zakaj nebi mogao egzistejtrati tej klub. Lejpi, velki szlovenszki doum tüdi mámo, gde sze doszta lejpoja i blagoszlovnoga dela lehko szkonzesáva za szlovenszko lüdsztvo.

Moremo notri szpoznati, ka je velka skoda, tak lehko povejmo malo szramota, ka mí szlovenei nemamo vees intereszejanya za politikó. Poglednímo drüjge národnosztí, poláke, slováke, taliáne, vongre itd. Tej vszi májo szvoje politicsne klube i z-tejmi szo szi tüdi zse szpravili prestímanje pred amerikancami, vu officiálni mejsztaj i nega táksoga odeberanya vu sterokoli málo eseszt, gda nebi gori obiszkali tej národov politicsne klube vnuogi politikuske i kandidátje. Znájó, ka od tej klubov májo doszta csakati i nyuva priloznoszt je, naj vszáke národnosztí natu ralizejrane pörgare po právoj vrejdnosztí ceníj i postüjjejo. Szamo rávno mí szlovenei nemamo tála z-toga i záto, ka nemamo politicsnoga kluba, steri bi zsvilejnya znamenijnye szkázao od szébe.

Zádnyega odeberanya eseszt- vi bojt szo nászpa doszta náv- esili. Jeli nej je bolelo szloven- ee, gda szo ovi drüjgi národje aktivén tao vzéli z-szvojom politicsnom klubom vu odeberanya bojivanyaj, drzsali szo eszrtve politicsne gyüleje, na steri szo tao vzéli szkoron vszi kandidátje i zodeberanyom in- teresejtrani politikuske, varas- kí i megövszki voditelje, kí szo vu véksem táli nej záto prisli tá, ka naj z-szvojoj nav- zousenosztíjov postenyé dájo dotiesne národnosztí pörgarom

nego záto, naj bodejo tak dobri nyih vu znánye vzéti i vu odeberanyi nyih podpérati. Mí szmo v-tom nej meli tála od tisztí mao, kak je Szlovenszki Politicsen Klub presztavo szvojo funkcejo i z-toga sze tou dá vidíti, tak da bi sze szlovenei nika nej racsunali vu politicsnom poglédi i tak da bi sze szlovenszki pörgarov voutonje nika nej racsunali i na tou gledoucs szo szlovenei doj poglédnyeni.

Moremo na tom bidti, ka pri táksi prilíkej, gda rázloesni kandidátje ali esesztníke med nász prídejo, naj nebedomo mí gízdávi na tou, ka szo oni prisli k-nam, nego oni morejo gízdávi bidti na tou, ka szmo mí nyih pouzvali ali szprejéli k-szebi. Pri odeberanyi sze vszáki voutom racsuna, szlovenszki pörgarov pa dnez zse tüdi trno doszta jeszte i tak mí trno doszta lehko vesínimo, esi sesé- mo, gda na odeberanye príde réd. Mí szlovenei tüdi mámo poredno moues i na tom moremo bidti, naj sze nasa moues vu znánye vzeme!

Nemüdnó naj k-deli prinle Szlovenszki Politicsen Klub i szlovenszki pörgarje naj bodejo pripravleni na prisesztnoga leta odeberanye. Naj sze zdrü- zsi k-nyemi vszáki szlovenszki pörgar i v-krátkom mo vidli, ka do nász tüdi vu véksój vrejdnosztí ceníj na dotiesni mejsztaj.

Trije novi policáji: szo voimenüvani v Bethlehelemi

Policájov racsun je zdaj 71 kak je na gyülejsi szkonzesano bilou

Bethlehemszki policájov racsun je zdaj dopunjeni vu szvojoj cejloti, kak je právdenszko dopüseseno, gda szo zdaj y-pondejlek gojdnó váraski ta naesnieke esese trí policáje k-coj dáli k-prvejseni racsuni. Tej trije szo: Allen Kresge, John H. Pulley i Michael Filasta.

Bethlehemszki policáji zdaj na trí tále delajo vu 24 vöráj kakti 8 vör na dén i zatoga volo je potrejbno bilou, ka naj vees policájov vu delo-posztávijo. Zdaj je racsun pun i sztém sze je zacsno rádno 8 vördnévno delo na Bethlehemszkom policájsztví.

Z-sztároga krája je prisla

Mary Németh, 16 lejt sztara szlovenszka dekla je prisla z-sztároga krája z-Szlovenszke- vézsi zdaj Nov. 28-ga na Leviathan hajouvi. Rodjena je eti v-Bethlehelemi i szamo oszen mejszceov je bila sztara, gda jo je mati vu sztári kráj posz- lála k-sztárim sztárisom i za pár lejt potisztom je mati tüdi nazáj odísila vu sztári kráj v-Szlovenszko-ész. Pozdrávlamó tou mládo privandrajoueso dekló i naj sze dobro esüti med nami. Ona má zadoszta rodbine eti kí do dobro szkrb noszili na tou, naj sze vu rédnom zstíki gori gáji.

Szlovenszkgoga Drüstva velki gyülejs

Prvo Szlovenszko Bratovesine Pomágajouese Drüstvo vu Ameriki, Materno Drüstvo vu Bethlehelemi, Pa. de szvojt lejtni velki gyülejs zdaj v-nedelo, decembra 4-ga popoldnévi ob 2 vöri drzsalo. Toga gyülejsa nájvékse znamenitoszt je tou, ka pri toj prilíkej bodejo odeberani nouvi esesztníke za 1928-to leto. Od nase sztráni tou poracsamo postüvanim kotrigam toga drüstva, ka naj sze ogíblejo od szpremenývanya esesztníkov i naj — po mogoesnosztí — zdaj páli nazáj odeberéjo zdajnye esesztníke na prisesztno leto tüdi. Z-tém ne právimo tou, ka bi sze nej szmeli, ali sze nebi mogli nouvi esesztníke odebrati, ár kotrige po szvojoj vouli májo jus drüstva gvüsnoszt i naprejidejnye zagvüsati, neodvüseno od toga, ka je eti redouv písztá- tela stímanje z-tém prikupese- no.

Mogouese, ka bi sze nisteri esesztníke radi tou pout od- szloubodili od szlüzsbé pri tom drüstvi, ali gda szo nisteri vu tekouesem leti moesno probali potrdjavati i szebé hváliti, di- esiti, ka kak dobro, verno szpu- návájvo szvojo eseszt, kak velki haszek szo prineszli drüst- vi (!?) itd. Tak bi pa te trno velka skoda bila táksé esesz- níke zgvübiti drüstvi. Ka pa esi vees táksi dobri nebedo... I ka bode z-drüstvom, esi na példo v-krátkom prídejo drzsélszki racsune preglédajouesi, kak k- drüjgim drüstvam i zdajnyo szisztémó i regule nenájdejo za vözadovolése i povejmo ka káksó znamenito szpremembo dájo notri vpelati, stero bi drüjgi ljudjé nebi bíli szpodobni k-korektno odpravlati?! No, pa pri ednom táksém drüstvi je vszígdar zselno, esi je táksi esesztníke ravnajo, steri szo od gláve do péte dobri, posteni, praviesni i persze esedni tüdi. Akkurátusko táksé esesztníke trbej nasemi drüstvi. I Boug nedáj, ka bi po káksém nevar- nom betéji, ali po neszeesi ober návade vees mrtveov me- lo nase drüstvo, kak mrtelna gasza láda zouesi kotrig racsu- nom, ka nebi bila vszáka kotri- ga zagvüsana na ono summo, stero regule naprejipsejo, ka bi sze te zgoudilo pouleg nepri- pravni esesztníkov!

Pítanye je, esi bi zdajnyo esesztníke radi bíli znouva odebráni?

Plácsajte naprej na nase no- vine, esi szte zaosztányeni!

PALMERTON, PA.

Csesztníkov odeberanya gyüles

Prvo Szlovenszko Bratovesine Pomágajouese Drüstvo vu Ameriki prvi fiok v-Palmerton, Pa., de obrzsávo szvoj réden mejszeesen gyülejs Dec. 11-ga v-nedelo, popoldnévi ob pou 3- vöri vu Vogrszkom Klubu pri steroj prilíkej tüdi esesz- níke bodejo odebráni na 1928 leto.

Vszáka kotriga naj szebi za duzsnoszt szpozná na tom gyü- lejsi navzouesi bidti, ár sze drüstvene dele szamo tak lehko lepoj i vküper raznejno oprá- vlajo, esi vsze kotrige aktivén tao vzemejo vu drüstva szpe- lávanyi.

Prvoga fioka esesztnícke.

Vogelne bajce delavci brezi dela

Kak zdaj z-Hazleton-a glá- szíjo, tam szo Lehigh Valley Coal Company-je vogelne bajce dolí zaprejte i delavei szo brezi dela osztali, ár za toploga vrejmena volo trno malo vogel- je nácsamo.

Na boukse vövidejnye tüdi nega, esi gli mrzlejse posztáne, ár vnuogi vougelje jeszte kré- di i tak sze delavei nemrejo toga troutstati, ka bi vszáki dén lehko delali. Csi sze vrejmen naszkoti na mrzlejse ne obrné, bajcarom vnuogi kvára vesini, stero do poznali na szvoji mos- nyáj.

ZAHVALNOSZT!

Bethlehemszke Szlovenszke Evangelicsanszke Gmajne vo- ditelsztvo po etoj pouti povej lejpo hválo vszém onim, kí szo na eseszítev nasega lüblénoga dühovnika, Dr. Stiegler S. Ernó-ja i nyuve tüvárisice obr- zsánom banketi kaksekoli delo szkonzesávati. Priszpodobno lej- po hválo povejmo vszém onim, kí szo na banketi tao vzéli i edno pout odpüsesejnye pro- szímó od oní, kí szo nej doubli mesztá zavolo velke sztejsz- ke, ali szo nej bíli rádno vöob- szlüzseni, naj bodejo z-tázagléd- ányom i naj nam niseze nezamejri, esi je stoj nej bio rádno vözadovoléni vu káksémkoi táli.

Z-postüvanýom

Szlov. Ev. Gmajne voditelsztvo

Ka podelí bozsen mezi?

Vu Baltimorei, Md., szo edno statistíko posztávili vküper od vu vársi naprejáni filnov vszebine. Potom vöpokázanyi je vu 404 rázloesni filmszki spilaj bilou 117 hizsnoga záko- na prelomlenje, 113 prizil- nosztí prouti deklinam, 38-krát raspítanya dísenye, kak hizs- noga zsvilejnya neprijétnosztí jedíno szreescno razlozesnye, 140-krát pijánoszt, 97-krát lívi pleszi, 172-krát neprisztoj- no oblekávanye i 192-krát ne- dopüsesene lübéznosztí.

Kak sze z-toga vídi, nasa mládezen sze bogme trno malo dobroga navési vu muingaj, nego vszebole vees sze navési zbozsnije.

Stiri razbojníke szo doli prijali

V-pondejlek gojdnó ob pou ouszmoj vöri je Brogan policáj stiri vu automobili szedése lüdi vö z-masína zapovedo gda szo nyemi na nyegovo pí- tanye nej dáli znesen odgovor. Ali kak szo vö z-masína sztou- pili je te eden revolvo potégno ino na policája steo sztrlití, ali Brogan policáj je tou revolvo hitro z-rouke vdaró tomi raz- bojníki ino je vsze stiri pod szvojoj obrambov drzsao te- esasz ka szo drüjgi policáji nej prisli. Tou sze je godílo na Polk streeti med drüjgim i tréjtím streetom.

Kak szo drüjgi policáji prisli ino pojbe na policájsztvo odegnali, te szo pri nyí najslí, revolve i szamo tréseti cen- tov pejnzej. Na policájszkom vö poszlühsanyi szo sze nej za krívee szpoznali, po sterom szo vsze stiri vu Eastonszko vouzo

Dr. Stiegler S. Ernó dühovníki na csesztitev obrdrzsáni velki banket

Brez pára lepoj sze je poszreco na Dr. Stiegler S. Ernó dühovnika i nyuve tüvárisice csesztitev príredjeni banket. --- Popolnoma sze je napuno Szlovenszkgoga Halla vszáki presztor. — Blüzi 700 lüjdi je bilou navzouesi. — Doszta ji je nej doubilo meszta i szo domou odísli.

Novembra 23-ga, v-szrejdo veesér je bio obrdrzsávani tisztí velki banket, steroga je bethle- hemszka szlovenszka evang- gmajna príredila szvojemí z- sztároga krája nazáj prisévse- mi vernomi dühovniki, Dr. Stiegler S. Ernó-ji i nyuvoj lüblénog tüvárisici na cseszti- tev. Pri toj prilíkej sze je szlo- venszki doum zaisztino za pre- máloga szkázao. Nej szamo, ka je tak szpoudnyi, kak zgornyi hall popolnoma napunjeni bio i niti po gangaj i na sztubaj sze je nej bilou mogouese geno- ti od velke sztejszke. Blüzi 700 lüjdi je bilou nasopano vu hal- laj i trno doszta, ji je domou moglo odíti, ár szo nej doubili meszta.

Tou pripetjé je szveklo po- kázalo, ka nega vu Bethlehe- mole lüdnoga postüvanoga eslo- veka od Dr. Stiegler dühovni- ka. Na nyuvo eseszítev szo vküper szprisli nej szamo szlo- venszke evangelicsanszke gmaj- ne kotrige, nego vu velkom rac- esuni szo bíli zasztoupani drüj- ge vere i národnosztí ljudjé tü- di z-Bethlehema i okrogline. Prisli szo, naj znouva vídijo i pozdrávajo z-esesztoja szrdéa Dr. Stiegler S. Ernó dühovnika i nyuvo dobro tüvárisice ob onoj prilíkej, ka szo szreescno i zdravo nazáj prisli z-europ- szke pouti.

Toasztmester szo Bíró Fe- renc poprejko poznáni kejjar bíli, kí szo tou eseszt priliesno notri szpunili ino szo z-lejpiní reesni pozdrávlati tak navzou- esi bodouese gouszte, kak szve- tüvajouesega dühovnika. Za prvoga govornika szo Polgár Sándor kántor-vuesitela pouz- vali gori, kí szo z-prebránimi reesami dáli naprej szvoj lejpi gouvor vu szlovenszkom jeziki. Toplo szo pozdrávlati Dr. Stie- gler dühovnika, pokázali szo na tou, ka kaksá zsaloszt je do- punila nyuve gmajne vszáke kotrige szrdéa, gda szo odísli z- doumi, rávno tak velko je zdaj veszélje, ka szo nazáj prisli.

Potom szo vu etaksem szporédi guesali: Bogár Ist- ván, "Amerikai Magyar Né- pszave" bethlehemszki zasztoup- nik, bívisi gimnáziumszki pro- fesor vu Pápi: Persa István, gmajne pejnzejnik, Rev. Nagy Emil, vogrszki kalavinszki dü- hovnik, Gosztanyi Károly, Gosztanyi Banka gaszár i Northampton County Bankosz- koga Drüstva predszednik; Kousz János, gmajne verna i aktivna kotriga; Kertsmár J. József, American Windish Publishing Co. predszednik.

odegnali ino notri záprli do- kees kaj nouvoga nedo mogou- esi na nyé poszvedoesiti. Kak sze z-toga vídi, pá bi sze lehko Fentonove féle neszeesa zgodí la i toga policája bi tüdi lehko doli sztrejlili tej razbojníke, esi bi Brogan policáj nej za- doszta frisek bi. Tej stírje mlá- di pojbe szo szvoj átresz dáli ka vu Philadelphíjo szlúsíjo. Zdaj policájsztvo za tejm szlej- di, naj rejszan vöpoisece esi z- Philadelphíje prídejo i kaksí rekord tam májo pri policájszt- vi.

Vszí szo z-lejpiní reesami poz- drávlati Dr. Stiegler dühovni- ka.

Potom szo Bíró Ferenc toast- mester gori pouzvali szvetüva- jouesega dühovnika, kí szo med burnim ploszkanyom szta- noli gori ino szo zacsnoli drzsati szvoj lejpi gouvor obrpvm szlovenszki, potom vogrszki i naszlejdnje vu engliszkom jezí- ki. Naprej szo dáli nakráteci, ka szo poszkúszili domá, kakse sztáve kralújejo tam, i vu kak- sem sorsi zsvíjejo nasi blízsní vu sztároj domovini. Med nyu- vim gouvorom sze je szkoron vszáki szkuzio, isztina, ka szmo zse dosztrakát esüli guesati, predgati Dr. Stiegler dühovni- ka, ali z-szvojom gouvorejnyom szo znábídti esese nigdar nej szégnoli natelko do szrdéa lü- dsztvi, líki pri toj prilíkej, gda szo po deszté kédnaj znouva lehko guesali k-szvojom vernim gmajnarom, prijátelom i poz- náncom, kí szo zsmetno csakali na nyuvo nazáj povrejnje.

Dvej bandi szo obszlüzáva- le muzíko na banketi, odszpo- di Donchetz Lajosa povidna szlovenszka banda, odzgoraj pa Iván Dezsója povidna vo- grszka banda, obej bandi szo na poprejko zadovolnoszt ob- szlüzávale igrouto.

Csi gli je nezgovorno doszta lüjdi bilou, záto szo sze pri- reditelje szkrbeli na tom, naj gouszte vu véksem táli vözadó- volíjo z-goriobszlüzávanyom jejsztvine i pítvine. Ali kak- stécs szo sze vrsenili na tom deli, dönok je nej bitou mogou- ese vu táksój sztejszki vszáko- ga tak vözadovoliti, kak bi sze dosztájalo, stero vszáki lehko prevídi i prerazmi. Ali telko zamerkamó, ka nebi skoudiló, esi bi szí najéli ednoga táksé- ga esloveka k-coj, steri popol- noma razmi k-tomi, kak sze more eden banket drzsati, ár na példo med ednim majáli- som, piknikom ino banketom jeszte rázloesek i falinge sze morejo tam iszkati, gde sze nájdejo i nej tam, gde je niti nega.

Drüjga falinga je pa tou bíla od príreditelov sztráni, ka szo gouszte nej tak szprávlali na mejszta, kak bi sze dosztá- jalo, pri sztolaj szo pogouzto- ma bíli prázni sztouci po ed- nom, lüdsztvi szo pa tou prav- li, naj szi isesejo meszto, zakaj szo nej prisli, prve, zse nindri nega meszta itd. Rávno tak je obhodo i vu táksém szprímle- nyi je meo tao eti redouv pí- szátel i telko previdejnya bi mogli meti banketa príreditel- je ka bi nyemi mogli rádno meszto dáti, nej rávno za nyé- gove persoune volo, nego záto, ár on edne novine zasztoupa i kak táksi, more z-dobrimi oc- smí, dobre voule vidíti tisztó delo, od steroga esákajo, naj vözadovolése bode szpíszano.

Tou szo szamo trno mále fa- linge i prerazmimo, ka szo v- tom nej meli prakszisa banketa príreditelje i naj szi niti ne- míszlijo, ka bi nyim mí za tou zamerili. Ali naj znájó, ka táksé málieske falinge velko zna- menitoszt májo i drüjgo pout sze naj tákséga vöognejo.

AMERIKANSZKI Szlovencov Glasz

AMERICAN WINDISH VOICE

SZHAJA VSZAKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY
Editor Alex Kardos, reditel

Published by the American Windish Publishing Co., Inc.
John Hassai, Secretary. Joseph Korpics, Business Manager.
512 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.
Telephone 2940

NAPREJPLACSIŁA CEJNA: SUBSCRIPTION RATES:
Na cejl leto ..... \$2.00 For one year \$2.00
V Jugoszlávijo ..... \$3.00 For Jugoslavia \$3.00

Entered as second-class matter January 13, 1922, at the post office at Bethlehem, Pa. under the Act of March 3, 1879.

DÁCESE ZNIZSENYA NEGLINA RAZDELITEV

Po z-Washingtona prisévis glászaj pejnžno minisztersztvo, na eseli z-Mellon millionárskim pejnžnim miniszterom, zdaj dela na novve dácese ponizsenya predpravki, stero pred Kongresszus predlozsiyo, steri zdaj vu decembru na novvo vküper széde, ka naj tiszti ono predpravko potrdi. Kakda z-rázlocsne féle nazvesztsávanya szmo vönajslji, 250 millio dolárov zadene vö ona summa, stero z-dácese ponizsanyom sesé jo z-dáceso placsníkov plécs doli vzéti.

Tou sze vsze trno lepou dá esüiti. Od dácese ponizsanya vszáki, esese znábídti tiszti tídi, koga tou nakanejnye direkt no nedotekne, rad esüije. Ali ka vszákoga zaisztino intereszajra, je tou, ka kak bode tou dácese ponizsávanye razdeljeno? Csi vnougo lüjdi, ali pa szamo nisteri lüjdej do meli haszek z-toga?

I tíi príde vesazsi britko vösztrejnene. Po zdajsnji pred pravkaj dáceseponizsanye vu szledécsi dácese doubaj bode: 13 i pou percentno korporácionszko dáceso ponizsájo z-ednim percentom; takzváne bojnszke dácese z-brísejo; zvöntoga dohotka dácese poredno znízsa-jo.

Z-drüjgimi reesmi z-tém dácese ponizsanyem, kakda pred dve leti, páli szamo podnoseni, dohotka dáceso placsvajoucsi bogátev, bankárov, fabrikantov profit povéksajo i nej sziomákov, nego tej bogát cov haszek de szlüzsiló. Takzváne nuisance dácese; klubov kotrigszka placsiła i na theáterszke tiketi vönavrszene dácese zbriszanye, stere zaisztino nikomi neznamenüjejo velki bremen, szamo kak dínszki pokrív szo páli naprej pobráne, ka naj sze dácese ponizsanya právi cio nepokázse natelko pred ocsáni.

Znábídti ka szí Mellon i nyegovi tiváriske tak míszlijo, ka dácese ponizsanya neszmer- no velka summa odvrné lüdszt- va pazko od toga, ka bi za tém tídi zvedávali, ka sto de meo haszek z-tisztoza. Ali trno sze bloudijo, esí szí rejszan tak míszlijo. Z-pöprejnkim dohotkom ládajoucsi pörgarje rávno táksi szin országi, líki z-privilégiumi zavüpani pejnžni arisztokrát i tak z-rávne táks- ov pravicev lehko térgya, ka z-novejsaga dácese ponizsanya naj on tídi má níksi haszek.

Poszebno te je praviesno tou térgyanye, gda szo ga dvakrát ednozdrüjgim szünoli vkraj od sztola, gda je od prosperitá- sa szamo po novin pouti i nej na lasztivnoj kouzsi bio ogvü- sani.

Tücsne Szvinyé

Fájne tücsne szvinyé i mládi pracsicsje jeszte o k-odaji pri sztárom TIVADARI.

Átresz je:

ANTON TIVADAR
456 Kingshighway
Bridgeport, Conn.

NESZRECSNA MATI VU STRANDI, DEC. 5 I 6-GA

Pondejlek i v-tork bode spi- iani ete kejp: Sto je náni náj- bole lübléni? MATI!

Sto aldüje gor szvoj z-sítek za nász? MATI!

Sto trpi za nász dokces ka zsvivé? MATI!

Ete zsitka veren-kejp notri poszvedoesi, ka szamo edna mati jeszte na szvejti i zsalosz- to, ne prestímamo jo zadoszta. Nezamiüdite poglednite ete pre lejp kejp esí esese máte kákso esüitnoszt i lübézen za szvojjo mater!

Zakaj szo cigaretlinje na skodo

Eden nemski profesor Dr. Neuberg je zdaj nájnovejsu tou zamerkanye napravó od cigaretlinov, ka je nej nicotin tiszti, steri cigaretline kádejoucsim skodo dela, nego "leszeni alkohol" i za toga voló doszta lüjdi spotajoucs od cigaretlinov tou právi, ka szo tou právi, "mrtveese skrinje" evekí.

Dr. Neuberg je vu szvojem laboratoriumi zse od nigda mao na tom delo ka naj vöposzlejdi, ka ka dönok skodo dela na eslovecem zdrávji, esí cigare- tline kadímó. Zdaj sze je nyemi poszreesilo vö nájditi tou, ka vu cigaretlinozkom doháni vnougo leszenoga alkohola jeszte, ali vu cigármom doháni pa doszta menyé. Tou vu di- nej osztáne i eslovek gda din k-szebi potégne, te tou na plücsaj osztáne kádejoucsimi.

Dr. Neuberg zdaj na tom dela, ka naj té esemér vkraj szprávi od dohána i naj ne bode na kvár na eslovecem zdrávji.

Do eti mao je bár tou bilou znáno, ka nicotin vmárja lüdszt- vó, ali kak je tou zdaj poszvedoeseno, nej je nicotin tak nevaren, kak pa leszeni alko- hol.

Pondejlek i Tork, December 5 i 6-ga.

Ednajako povidna Európszka dráma bode spilana, stera sze imenüje:

"NESZRECSNA MATI"

V Szeboto "PEKLÉNSZKA DOLINA" Dec. 10 ga ino "OGNYENI VIHAR"

"COGNAC" OSZTÉNE NA SZVOJEM HAJOUVI

"Cognac" (toga psza imé je konyák) je ta náj szta- rejsa kotriga pri toj kompaniji, stera szlüzsi na U. S. S. General Alava, steri hajouv je zdaj na khinezkoj vodi vu szlüzsi. Ete pesz je doli vzéti z-Malcolm T. Lyon, rádio operátórom, kí je zse devét lejt na tom hajouvi.

Za nouroga drzsijo Chicagoscoga pörgar- mestra

Od W. H. Thompsona Herbert A. Gibbons historije pizsáti tou právi, ka szí v-tiszto tídi potiese nousz, k-steromi ne- razmi.

Z-Chicage, Ill. glászijo: — William Hale Thompson, Chi- cago várasa pörgarmester po vszákoj eejni esese i od 100 percentov, véksi amerikánc sesé bidti. I záto je velki kam- pány zaesno z-onim cílom, ka naj chicagoscoge soule i esí je mogouese poprejkno amerikánc szke soule, naj neprídejo nade- le tídi — po nyegoyom stíman- nyi — pod angolszke propagan- de náklonoszt.

Med veesim je mocsen ná- pád zaesno prúnti Herbert A. Gibbonsi, poznánouj historije pizsáti, kí je eden pamflett (cirkuláris) szpízsaó, vu ster- nom tanási jesztejo na tou gle- doucs, ka vu kákso formo trbej esteti-zgodovinszke knige i té pamflett je chicagoscoga knizsár- nica tídi za dobro szpoznala.

— Z-tém dugoványom szem do eti mao záto nej seséo oprá- vlati — je pravo med veesim Gibbons — ár nej szem seséo, ka bi sze z-neznanosztjov, z-dü sevnóv kniesnosztjov zoucsi posztavo. Ali zdaj je zse táksa sztáva, ka nemrem tího osztáti, ár je mocsanye na skodo Ame- riki na kultúno zsvilejnje gle- doucs.

— Protestejrati mcremo prúnti tomí, ka bi chicagosc- ge soule i knizsárnico na példo táksi lüljé seseli kontrolejrati, kí szo popclnoma nevuceni i

nouri ino kí nemajo níksaga znánya od toga, ka kultura vu isztini v-kom sztojí.

MRS. HOLLAND PRAVI, KA JE DOBRO.

Mrs. Geo. Holland, stera pod 210 First Ave. West Catasaqua Pa. prebiva, eto píse: "Dr. White Lun-ge Hea-lá i drügo White-ovo vrásztvo je doszta hasznó meni, mojemi mouzsé- vi i de. Komaj nájdem reesi, kak naj bi nyemi zahválila. Lun-ge Hea-la je zaisztino esü- lövitno vrásztvo prúnti kasli. Stokoli sesé kaj vees znati od toga vrásztva i kákse dobro je za plüese, nej píse meni píszno i jaz nyemi szrdéá rad raztol- maesim."

Dobí sze pri:

First National Laboratories Inc. Wholesale Distributors; Lehigh, Pa.

EDNA ALLENTOWNSZKA ZSENSZKA TUDI PORÁCSA

Mrs. Ellen Buehle, stera na N. Second streeti prebiva szledéese píse: Moja hesí je szomárszki kaseo méla premi- nouso zimou, vu táksó velkoj meri, ka je nej mejla pocsinka. Stirje vrásitelje szo ze vrse- níli deklieski pomoesti, ali nász haj je ni eden nej doszégno. Na szlejdnye szam küpija eden glasz Lun-ge Hea-la vrásztvo za plüesa i vesazsi szamovára- la ka je hasznó pri prvom nücsanyi. Od toga glazsa vrásztva je kaseo míno. Mrs. Buehle od tiszti mao, szkém koli guesi, vszákomí z-esüdüvanyom hváli Lun-ge Hea-la plüesno vrászt- vo.

Dobí sze pri:

First National Laboratories Inc. Wholesale Distributors; Lehigh, Pa.

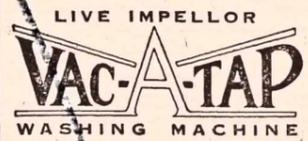
SZLOVENC!

Gda ce vám potrejbno na po- histvo, káhle ali kakoli pri hrámi, prítk Miller Bácsi-ji ali pa telefonáste na eto nu- mero 3609 pri nyem je vsze trno fál.

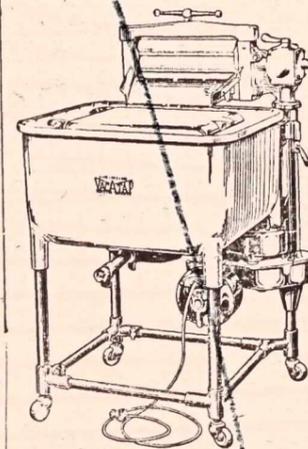
L. MILLER
723 E. 4th STREET
BETHLEHEM, PA

PERITE EDEN KEDEN KSENKI!

Nej trbej oli nücati Nega remenov

LIVE IMPELLOR
ZADOVOLNOSZT JE GARANTÉRANA

Odávamo je na lehko doliplacsüvanye

Thomas B. Briody, Jr.
324 TAYLOR STREET
BETHLEHEM, PA.
Phone 591

KAKSI JE NAS SORS?

Juliska je sesznájszet lejt sztara bíla. Esese je szpála vgojdo vu szvojoj sesipkas- toj bejloj poszteli, gda szta nyé ni papa i mama lepou naráj notri odprla vu nyéno szpajou- cso hizso ino szta eden velki rouzsni csokor nalékla na nyé. ni nousen szto.

— Glédaj, — je sepetala ma- ma vu papino vüjo, — kak je lejpa i neduzsna. Táksa je, kak eden angel. I kák blájszsa je...

— Blájszsa, — je nihao na meszti papa. — Szamo tou je falinga, ka eslovek, gda je bláj- zseni, nevej kák je blájszsa.

Potom sze letéle lejta, ná- glo, líki dnévi. Juliska je oszen- nájszet lejt sztara grátala i za- lüblena je grátala. Eden mlá- di eslovek, rédni i bogáti szta- risov goszpodszki szin, z-réd- nov szlüzšov, karakterom, návadnimi intelligenskimí for- mami je oproso sztarise Ju- liske rokou. Na eden lejpi má- juski dén szta szí mladéna prsztanke meníla i za rokou szta sze sétala na korzóji i v- ogradeseki med odpérajoucsi- mi kotrigami i mati je nyidva szkouz edne férange na okno giédala na blájszsa...

— Glédaj, kák szta blájsze- niva — je sepetala papi, kí je etak odgovo:ro:

Szamo tou je falinga, ka té (Dale na 3-em sztráni)

NAS 1928 LETA BOZSICSEN KIUB

Sze Odpré Okouli Deceembra 12-ga

ZDAJ SZE ZSE LEHKO PRIDRÜZSITE

Bethlehem National Bank

—Prejk od Market House—
THIRD & ADAMS STREETS

ODPREJTA VUDNÉ I VNOCSI

KSENKI Zobészküblenye Brezbolezni

(z-VITAL VETROM)

Csi sze drüjgo celo tídi pri Gould Zobári zgotávla

Eto brezbolezni ksenki zobé szküblenye velko prisparavnoszt znamenüje, nájmre esí vám je drüj- go zobno celo tídi potrejbno napraviti. Vsze vase zbozsne zobé vöposztküblenye brezi vsze sztroskov esí szí zapovejte pri

K-Dr. Gouldi Zobárszko Delo

15 lejt je vsze garantérano CEJNE

Ccejli zobouvje \$7.50, vise Extra mocsni \$12.50, vise Zláte koronue \$5.00 vise

DR. GOULD Zobár
4th & New Streets
Bethlehem, Pa.

CASH or CREDIT

EXTRA! EXTRA! EXTRA!

Tri dní December 7, 8 i 9-ga, Szrejdo, Csetrtek ino Pétek

vu Strand Theátri

Te nájmocsnejsi kejp

"THE BIG PARADE"

Vu New Yorki szo ete kejp dve leti spilali po szpouloma, záto pa ne zamü- dite poglédnóti eto spilo

Notrisztopejnaya ticket za deco 15 centov za odrascsene 30 centov.

Phone 1542

Zdaj Je Vrejmen

rávno príprámo i eejne szo niszike esí zdaj zapovete

K R I Z S

delanye za vase pokojne i pránsaz tou nájbougse delo lehko dobíte, ár nájmódernej mámo notri szprá- vleno naso delavnice.

P. C. WEIL I SIN

222 W. UNION STREET, BETHLEHEM, PA.

Zasztoupnik: GEO. J. RUYAK

503 E. 4th St., — Bethlehem, Pa. — Phone 3115-R

ZAHVÁLNOŠT

Fliszár János, vp. vucsitel, "Diaškoga Douma" ravnitel, szo. z-szledésim píszmom zahválili oni szlovencoz szamovolve dáre, stere szo darívali za szoboski "Diaški Doum" i stere pejzeze szo Bükvics Sándor i Kardos József szpoubrali vküper i vküpo summo szo Dr. Stiegler dühovnik vu sztároj domovini hodécs prejkdáli.

Postúvani Goszpon Bükvics!
Vas visziko postúvani dühovnik goszpon Dr. Stiegler S. Ernó szo eti hodécs, nami na Diaški dom od szvoji vernikov aldúvani lejpi dár. 255. dollárov prineszli. Odnyih szem zvedo, ka szte i ví gmajne vase eden vrejli szteber i trídili szte sze, da naj té dár vküper príde. Od zahválnošti vu szrdci podezsiganí, vam vu nasega, toga lúbézní jednoga szprávisca upravnistva iméni za vaso dobrovolnošt i nemilúvani trüd toplo hválím. Boug nebeszki naj povrne nasim vrejlim amerikanškím dobrocsinitelom vu obilnošti tam, gde sze niti neodovejo. Goszp. dühovnik szo preglednoli tou nase szprávisce i dopadnoli sze nyim je. Ka szo nász poglednoli, nam je jáko dobro szpadnoli i nepozábleni osztánejo vu szrdcáj, nasi. Boug jí dugo, dugo zsví!

Gda vam escse ednouk z-szrdca hválím, vam i na prisestno na podpéranje porácsam nase vbougo szprávisce. Osztanem z-prebránim postúvanjom

Murska Sobota 1927 okt. 30.
FLISZÁR JÁNOS, vp. vucsitel

Vu "Düsevnom Liszti" je v-cejlom etak bilou kvitejranó (nyugtázva) darúvanye po iméni darúvnikov:

Zahválnošt! Z-Amerike v-South Bethlehemi zsvoucsi nasi rojáki szo na nas ev. diaški dom po Bükvics Sándori i Kardos Józsefi vküpopbráne naszledúvajoucese lúbézní dári aldúvali, stere szo nam g. Dr. Stiegler Ernó eti hodécsi dühovnik prejkdáli i stere eti z-globokoz zahválnoštjov kvitéramo. Poszebnó szo aldúvali: Szvétoga Ivana szlovenszka ev. gmajna v-Bethlehem: 25, Luther Mártona Bethlehemszko Szlovenszko Cérkevno Betezeníkov Pomocno Drústvo 25, Dr. Stiegler Ernó dühovnik 15, Polgár Sándor vucsitel 10, Aug. 28-ga cérkevna mosnya 12. dollárov. Po pět dollári szo aldúvali: Kücsán Eteká, Kolossa Miklós, Cselák Ferenc z-túvárisicov, Porédos Ferenc, Bükvics Sándor i Kercsmár Sándor z-túvárisicov. Merklin János z-túvárisicov i Frank Rítoper 3—3 dolláre. Po dvá dollára: Julius Hodosceck i József, Zelko János, Novák János kurátor, Szó Béla, Jeggár Louis, Kücsán József, Leposa József, Faisz Iván, Zsupánek Sándor, Kozic Fáni, Malacsics Ferenc i zsená, Koltai Sándor, Mórec Ferenc, Podleszek Ferenc z-túvárisicov, Antalics Mihály, Bölec Ferenc, Kutus István, Johán Josár, L. Katona, Frank Bankó, Augustin Miklós, Andrecs Sándor, Kovács i Kardos, Balek Stevan, Bunderla Imre, Leposa János, Novák József z-túvárisicov i Kücsán Sándor. Po ednoum dollári szo aldúvali: Kollár János, Kercsmár József, Leposa Stevan, Zakócs Stevan, Kutus Klára, Marica Gubics, Helena Kovacsics, Kocet Stevan, Johan Kocén, Kuronya Mátyás, Papis Mari, Kercsmár József, Skrílec Alouis Lipics Mátyás, Korpics József, Rítoper József, Leposa Mária, Kardos Lina, Szukics Stevan, Zrinszki Anna, Skrílec Henrik z-túvárisicov, Groza Pál, Balek Lina, Pécsék Ferenc, Lejko Ferenc, Zrinszki Iván, Charles Shamanek, Zakócs Eteká, Vörös Lukats, Bükvics Stevan, Porédos Mária, Keréc Sándor, Siftár Irma, Balek József. Szmodis János z-túvárisicov, Siplics Lajos z-túvárisicov, Siftár Ferenc z-familijov, Siftár László, Bölec Ferenc z-zsenov, Janza Miklós z-zsenov, Zsupánek Sándor z-zsenov, Novák Zsófi, Temlin Vilma, Rítoper Iván, Vucsics Mária, Mikola Stevan, Luthár József, Melin Mátyás, Bencics Stevan z-zsenov, Karolina Zakócs, Frank Talabér, Szinic János, Mária i Stevan ednoga, ednoga, Kücsán Sándor, Kardos József i d.

50 cent. Pécsék Adám, Pécsék Gregor, Bölec András, Cipott Miklós, Horváth Pörs József, Skrabán Elek, Dervarics József, Andrecs Mariska, Marics Miklós, Makári Ferenc, Jakisa Viktor, Kutus Lajos, Kücsán János. Po 50 centi: Horváth János, Grábár Ferenc, Horváth József, Vrbán Ivan, Sárkány Vilmos, Tudjan József, Rítuper Kati Antalics Mariska. Po 25 centi: Bakán Lina, Eden. Eden neimenüvani Vszeküp 257 dol., z-steri je \$1.50 na csekk i drüjge sztroske dáno, to ovo pa podpíszanomi na diaški dom 255 dollárov i 50 centi. Za té lejpi áldov pobérancom: Bükvics Sándori i Kardos Józsefi, kak túdi vszém daritelom, poszebnó pa goszp. dühovnik, kak toga lúbéznívoga csinejnaya dühovnomi szpraviteli, naprejhodésim i cejloj pobozsnoj gmajni najtoplejšo, z-globokoga szrdcá zhájajouceso zahválnošt poslem na etom meszti i naprisestno vu nyih dobra szrdca porácsam eto nase jedíno. szmilenošti szprávisce i onim, steri iménov szem nej naisao med timi aldúvajoucsimi, kí szo mogouese od toga zvediti nej meli prílike. Naj goszpodin Boug blagoszlovi vsze, kí szo nam v-nasem sztiszkávanyi na pomoucs bilí i edno-edno szkuzo potrejbineso doli zbrízati hitili znajoucsi, ka je doszta bole pozdignyeno obcsétejnje dati, kak pa prosziti. Mogouese je edno, ali drüjgo imé nej popolno, ali nepresteto szpíszano doli, za stero zse naprej odpúscéjnje prosím Vu diaškoga douma upravnistva iméni moj topel pozdráv i zahválnošt vszém zemlákom! Murska Sobota. 1927. okt. 5. — Z-prebránim postúvanjem FLISZÁR JÁNOS vp. vucsitel, ev. Diaškoga Douma upravitel.

Kaksi je nas sors?

(Dale od 2-ga sztrána)

vóre nigdár vees neprídejo nazáj!

Vu szeptemberi je bilou obdrzsáno zdávanye. Vu snejinszkom gvanti, z-mirtuszkim vencom, poviszom i med korinami je táksa bíla Juliska, líki edna prikazen. Tak da niti nebi zsviejla, blájzsena nemirovnoszt, précinba i med esüdo vitnosztjov sze je cilou szpremeníla, líki edna lejhnovsa düsa.

Potom je odpotúvala Juliska z-szvojím mládim mozsom na "Honeymoon"-szko potúvanye. Prísle szo kárte, stere je niti nej posta, nego szpunyene lúbézní perouti prineszle.

— Jáko szem blájzsena, — je píszala Juliska. — Zse bole blájzsena nemrem bidti...

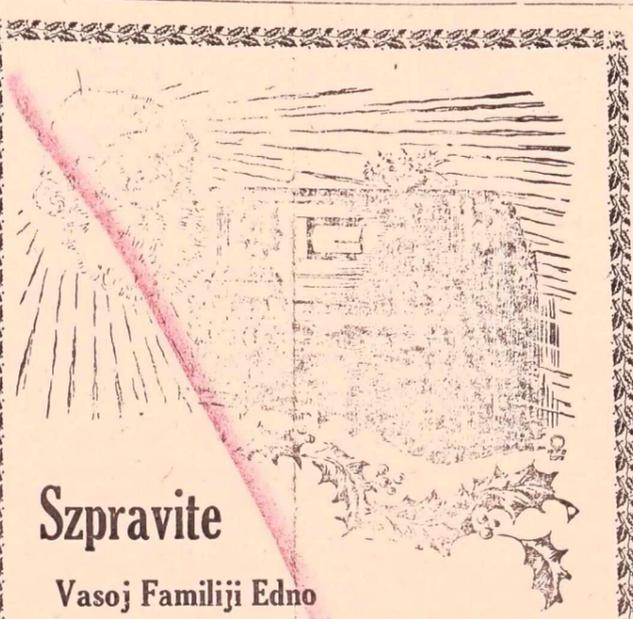
Za edno leto potom je na Juliske ramaj edno málieszko lejpo dejte poesívalo, drejmalo. i dokees je je Juliska glédala, je etak právla:

— Moje blájzsensztvo je zse doszégnolo nájvisísi grádus, toga povéksávati je zse bole nej mogouese.

I rejszan je nej bilou mogouese.

Zdaj szo zse cágloszti prisle, duzsnoszti, sztaranye, potom pa nevoule i neszreca. Odkee szo prisle, zakaj szo prisle, tou je nej mogouese znati... Juliska je komaj bíla sészvajszetí lejt sztara, gda je na eden dén vdovica posztánola i komaj je bíla treszeti lejt sztara, gda je znouva zalúblena grátala i obdrüjgim je sla k-mouzi. Vsze sze je nájnapej, znouva zaesnoli, ár sze vu zsviejnyi doszta vszefelé ponouvi, naveke. Tou je táksi versus, steroga sors szamo vu ednom faláti dá nastampati. Ka za tém dájo stampati, tiszto je zse szamo plágium, ali tákse, kak edna lejpa peszem, stere textus osztá ne, ali melodia, nouta miné, kakda miné leto i minéjo polejt ja korine i ftiesi...

Trém vesiníte dobroto: szebi, glasúvajoucsimi i nam, esi sze pri kúpúvanyi szpomeníte, ka szte storosov glasenyé vu nasi novinaj esteli.

Szpravite

Vasoj Familiji Edno

Nouvo Cable-Nelson Piáno

Zdaj k-Bozsicsi

Tou je eden táksi "dár", steri veszélje podeli.

Gda ví küpíte Cable-Nelson piáno te zaisztino dobro küpívalo napravíte ár de tá trpejla do drüjge generácije. Cejli vas zsitek vam podeli dobro szlúzsbo i nej szamo, ka bi tou eden falat polistva bilou nego edna lejpa vrejdnoszt pri hrámi i zvön toga esi je sztarejsa vsze bougsi i lepsi glász má.

Príde notri zdaj, naj jo vídite i csüjete igrati.

\$5 Zádav dájte i piáno szí zagvüsajte 3 lejta csasz máte placúvati.

KSENKI dobíte 12 rollov, duplisko sztolico i zsanatno pokrivalo, ino edno leto ksenki stímanye. Nüecane piáne jesztejo za \$345. vu dobroj sztávi.

PHILLIPS MUSIC STORE

24 E. 3rd STREET, BETHLEHEM, PA.

— Odprejto po vecseráj —

JOHN KOUSZ

SZLOVENSZKI KONTRAKTOR

Zgotávlam vszefelé nouvo i sztáro tislarszko, zídárszko i pleszterszko delo. — Csi máte tákse delo dájte meni znati i jasz vam dam rédno cejno. na tou delo.

1035 MECHANIC ST., BETHLEHEM, PA. Telephone 227-R

REDITELA ODGOVOR

Mr. John Zrinsky, Elizabeth, N. J. — Isztino máte, eseden eslovek, ka te píli na tou? Ali mí tak múszlimo, ka je Vasz velka zgiúba doszégnolo, ár nete mogli esteti tiszti "drüjgi" novin, stere szo znábídi nej drüjge, kak "Szlobodna Reics", stere szo pred pá: kédni lepou natihoma vöpreminóle, nyuv vödávnik i reditel je pa vu tezsom betégi odpelani vu eden New Jersey-ski szodaeski spitao, odkée — kakda nyegovi dobri lüdje túdi právijo — zsmetno, ka bi zsví vöprisao i esi gli príde vö, zdrav vees nigdár nede i nyegovi dnévi szo zse zracsunani. Tak pa te ví, eseden eslovek, nete meli drügi novin, z-steri bi lehko vam dopádnjeno esednoszt i moudroszt esteli za oniva nevolniva dvá dolláreseka, steriva plácsate na edno cejle leto, za stero dobíte 52 falátov novin! Ár nevörjemo, ka bi sze vu vam tak velka znanoszt szkrívala, ka bi mogouesi bíli zvön "Szlobodne Reicsi" kákse drüjgoga jezika (vogrszke ali engliske) novine rédno preesteti i zarazmiti. Jeli ka szte túdi zadovolni, esi szamo polovico razmíte z-tiszti? Ali drági eslovek, tou ví túdi morete znati, ka mí nemremo eden szlovenszki "New York World" vödávati za dvá dollára na cejlo leto za telko naprejplacsníkov i za telko glasúvanya, kak edne szlovenszke novine májo eti v-Ameriki! Na tou gledoucs mí ne proszimo vesenýa od vász, esi nam je potrejbno, te mo sli ráj inam leckije jemát. Mí bi bole radi bíli, kak stokoli drüjgi, naj bi vszákoga popolnoma mogouesi bíli vözadovoliti, a! da pa pouleg novin mí moremo drüjgo delo túdi oprávlati, esi sesémo krüh jeszti! Szamo telko zselejmo zamerkatí na vase postúvano píszmo.

Michael Palásthy

827 E. 4th Street BETHLEHEM, PA.

Oprávlam vszefelé lekte risko delo z-garantéranjom Primeni sze dobijo nájbougsi globi v-poszvejte i szaksa lekeriszka náprava, stero sze pri hrámi i biznici nüca.

SZLOVENEK neszmi brezi csajte naprej na nase novine! szlovenszki novin bidti. Plá-

LEJPE KORINE POTREBÜJETE?

Jesztejo prinasz vszefelé nájlepse korine z-steri szí lehko preberéte i na zselejnye vám je domou pripelamo **Lejpi dár za vszáko prílike SZO LEJPE KORINE!**

T. M. HOGAN

KORINAR
331 South New Street
Bethlehem, Pa.
Telephone 3209

VELKO

dobroto vesiníte, drági szlovenci, esi sze v-storaj szpomeníte, ka szte vu nasi novinaj esteli glasúvanye.

NOUVE JESZÉNSZKE MOUDE SZO ETI

Sznajnsna obütel vszáki szezon vécsi presztor zalézsé. Mí vam pri tom na lehko pomoucs bödemo, esi zdaj k-nam prídate cipele küpúvat i ka te zadovolni zsnymi od toga vász zse zdaj ogvüsamo.

Prinasz dobíte vszígdar nájnovejse moude i nájbougse cipele.

M. E. Kreidler & Sons

17 E. THIRD STREET, BETHLEHEM, PA.

Sparajte Pejneze!

Csi tou seséte, te küpíte vase bozsiesne dáre pri dobro poznánom vörari, gde dobíte vsze nájprednejse blágo za to nájprednejse cejno i tou je pri

M. FINKELSTEIN

319 1/2 E. THIRD STREET BETHLEHEM, PA.

— Odprejto po vecseráj —
Csi ednouk prinym küpíte inam vees nigdár nete sli küpúvat.

Fodros Marci je në trébo szrbszkoga trnypa bi li szamo nisteri vszekáj trbelo, z-sterim bi ga nalehci odsztrano, esi szo nyemi mejáske vkraj zórali zemló, je nika në márao; sto zláti szénya zgodjentye csáka od zráka, cu za eta zemelszka doszta nemára. Z-ednov bráz-dov menyé, ali vees. komi sze od jezero plügov püsztin szenya — tó malo nevzeme jáko vpa-met. Szrbszko trnye ga túdi neboda.

Od toga je nyemi doszta vees, ka právijo szenszke knige. Szkrovni gövorje, v-steri jc vszáki píszk edna szladka szkrovnoszt z-prísesztznoga méhkoga szítka, gde ozsivéjo papérje, gde csrvje péneze zadenejo, ti mrtvi dezsdzs znamenüjéjo, gde je mrtelnoga esloveka szreca polozsena vu nème litere, stere esteti je práva nászladnoszt i radoszt.

Od eti kníg szamo ti escse edne cenése knige jesztejo na szvétí, stere prósztoga lüdsztva literatura "Znánya-knige" imenüje, stero szo napunyene z-szkrovnim, sztrahsním zdrzsétkom.

Kapa esi bi escse té mogao preesteti Fodros Marci!

Szamo, ka je do té kníg tesko prídti. Tam szo nindri notri zozídane v-debrecenszkgoga kollegiuma szténó. Te hiresnyi hatvanszki profeszor je je z-lásznimi rokámi notri zozí-dao, z-trémi oszkrunyeni deklin vlászmi za-

zapojí, v-pijanoszti sze potekne, potere szí rokó. tó nyemi je sors krív, esi komi z-nepazlívoszti zgorí hizsa, preide nyemi govedo, tó je túdi sorsa pripetjé: vsze je toga neszpametnoga pripetjá. sorsa delo, steri je nateliko túhi, pokoren, ka sze niti odpovedávati i szebé sesiszttí nevüpa. Naj bode tak on szpravitel i zrok vszém neszrecesam szítka.

Tó je pá isztina, ka pripovészt píszátel neszmi nika zamucsati, tém menyé plagizérati: nyega duzsnoszt je pravico povedati vö, ka je vszáki szvoje szreces kovács. ka je tak zváni, "hüdi sors" túdi szamo eden táksi nevolen osztrászki bakancsos, steri zse ödalecs vbég vdári pred burkasov poglédom, tálücsi panganét i próti krepkoj völi csednoga esloveka szamo kak "sillak" szprevája, i rávno tak je tak znána: "szreca" túdi, szamo "szlépi patron" vu bojdikaj navolní róka esloveka, z-sterim. esi zse szebé doli nepufni, kamcsi "baka" sztréli.

Fodros Marcija je túdi nyegova dobra szreca pripelala na léd. Za mláda, gda je escse medéne tjédne vszívaio szvojov Boris-kov, stera je te escse szprevédna sznejicszka bíla, z-nisterne szenye je níkak vö zribicsivao dvá racuna, na lutríjo jí va je djao — obádvá szta vö potégnyeniva i nisterni rajhnski je gvinao.

AMERIKANSZKI
GOTOVIPENEZ
DOLLÁRE

plácsmo vö tam prejk vu steromkoli váraši ali véski, brezi dolipotégnyenoszti, po postí ali pa po telegráfi.

SIFKARTE odávamo na stero koli linijo, za právo cejno.

ZA VLOZSBE 4-ti percent interesa plácsmo.

KISS EMIL Bankhiza
Fourth Ave. at 9th Street
New York

Naznánye!

Vszém postúvaním Szlovenom naznánye dámo, ka naso baoto szmo prejk odszelili na

319 E. THIRD STREET
(vu prvejsi Pearl Bank)
Bethlehem, Pa.

NOLAN--CONCILIO
HARWARE CO.

VU KAMEN ZDUBÉJO
ODÜRJÁVANYE

Podévét lejtaj za "demokrácijo i za vekiveesen mér nadaljavane bojne" dokonosétki, vu Belgiumi vu kamen zdubéjo odürjávanye, stero je szvetszko bojno zrokiúvalo.

Szvetszko héresno brüsselszko Luvian knizsárnico, stero szo med szvetszkov bojnov nemski stúiki i ogen szkoron popolnoma znicšili, z-amerikanskoga Carnegie Instituta darúvanyá pomoesjov, znouva gorizozídali. Na knizsárnice sztejno pa szledécsi napisz namínyávajo notri zdubszti:

NEMSKA BEJSZOSZT
JE ZNICSILA;
AMERIKANSZKA DOBRO
TIVNOSZT JE GORIZOZI-
DALA.

Na knizsárnice goriposztávlenoszti potrejbno pejnezo fundácijo je Belgiuma pokojni kardinális, Mercier zaesno. On je bio tiszti, kí je té zgornyí napisz obrprvim za dobroga potrdó. Po nyegovoj mrtefnoszti, 1925-ga leta je Carnegie Endowment for International Peace szprávisca predszednik, Dr. Butler tou porácsao, ka naj szpomínani napisz szpremeníjo, ár je tiszti bantúvájouesega nakanejnyna na nemski národ gledoues. Ali Dr. Butlera porácsanye szo nej vzéli vu znánye i tak té napisz dönok vu toj

formi príde na knizsárnice sztejno.

Jeli je mogouese bole' prílicsen szpoumenek goriposztáviti na med národami valon odürjávanyá goridrszánye od toga napiszá? Kak zdrzna je esese i szamo-míszel toni, ka na znanoszt i kulturo poszveesen knizsárnice tídi goriponúcajo na edno z-odürjávanyom zazsigane, nepráviscne bojnszke propagande obscuvanye.

Luvian knizsárnice je nej szamo národne, nego navkúpne vrejdnoszti bíla i tak je nyéno znicšénye tídi cejli civilizéjraní szvejt doszégno. Ali té zsaloszen dogotek sze je vu bojnszkom vrejmeni zgoudo, gda szo národje sztáli eden z-drújgim vu szítka i szmrti nezsmilenom boji, gda je eslovecsanzstva vszáká právda vkraj bíla brsznyena.

Anglije bojnszki miniszter-predszednik je knizsárnice znicšénye za "prouti civilizáciji vesinyeno grejnszot" imenúvao; ali gda sze je tou vözglásénye zgoudilo, Antántszke oblászti szo vszákó príliko popadnojí, ka naj z-priszpodobnov propagandov neutrálne národe na szvoje sztrán pridobíjo.

Nisese je nej poszvedoeso notri do eti mao, ka szo nemci tou knizsárnice számradno znicšili, porúšili. Nemci szo sze z-tém zagovárjali, ka je knizsárnice fundanye sajnálivanyá vrejdna neszreca bíla, ka "szo szigurnim, ali vu bojnszkom vrejmeni neogibnim zadomeszt sávájouesim zrvnanyam szamo te dáli valánoszt, gda szo z-privátini hizs sítájoues sztrej lali na nemské szoldáke.

Ali da pa tak zváni bojnszke právde tákse zadomesztsávájouese prílike za právdenszko povejo vö. Stero sze pred ednim pörgarom za barbársztvo vídi, tiszto szoldaeski lúdje za návadno obrambno zrvnánye zglászijo vö.

Velikoj szvetszkoj bojni je zse dávno konec. Doszta, zsalosztini i znábídi nigdár nepozábni, nezbriszani ranov je povrgla odzaja i szvejt je z-nikim nej djála na bole gvúsnoga za demokrácijo i za vekiveesen mér, — ka velikoga grla domovinesároov lazslíva (ali znábídi

Pittsburgh, Pa. i Krajína

Zavüpvnik: Markos István

940 Vista Street,

Tel. Cedar 4933-J.

N. S. Pittsburgh, Pa.

F. N. HOFFMANN, Szednik GEORGE G. SCHMIDT, Peneznik
T. W. FRIEND, Podszednik H. J. C. BREKER, Podpeneznik
Penezna Vrejnoszt \$200,000.00 Cejlo Imánye \$350,000.00

NATIONAL BANK OF AMERICA

709-711 East Ohio Street

Pittsburgh, Pa.

Safe Deposit Box-e sze dobijo z-Arende

4% interesa plácsa na sparavno sum

Zsenszke spilajo i dom
zapüsztíjo

Kinézerje vu San Francisco váraši szo na tou gorí príšli, ka nyigove zsene dománye delo na szkoncsávajo rédno i zatoga volo szo preiszkávanye zaesno, stero sze je z-tém szkoncsavolo, ka szo kinézerje szvoje zsenne vu spilárnicaj najšli, gde szo lisno gemblele (spilale) i cejlo szvoje szlobodno vrejmen szo na spilo poszvetíle.

Kinézerszki moski szo zse eden esasz na pamet vzéli, ka nyigove zsene hram trno tázapüsztíjo, nikaj nemajo esízto i esese nanes szvoje materszko duznoszto szo nej szpunile prouti szvojoj deci. Mozsovje szo policájszko pomoues prozili i z-policájszkov pomoesjov szo najšli edno spilárno meszto steromi je Juno Hing lasztník bio. Policáji szo notri vdarili i zsenszke szo tam najšli, stero szo moesno spilale. Nadaljaványe toj zgodovini je znankar domá bilou, ár sze té glász od drújgoga nikaj ne szpomíné.

JOHN WALLETZ

810 CHESTNUT ST.
N. S. PITTSBURGH, PA

SZLOVENSZKI MESZAR
Frisko i Okajeno Meszou
vu vszákóm vrejmeni
lehko küpíte.

Tídi vsze groszszko blágo

Naznánye dam vszém szlovencom, komi de potrejbno na Pogrobnika, on sze naj obrné kmeni, gde dobi náj bole postenejse vö obszlúzsényí

JOSEPH A. PAPPERT, Pogrobnik.

711 Lockhart Street. N. S. PITTSBURGH, PA.

Telephone Cedar 9163

JOE'S HOTEL

Primeni dobíte vszígdar vszefelé dobro jejsztvino ino pitvino. Tídi lejpe hizse mam za vödati Gda te na tou potrejbni príde k-meni i jasz vász posteno vöobszlúzsám.

JOSEPH GOJTAN, lasztník
817 Chestnut Street, N. S. Pittsburgh, Pa.

Szlovenec naj ne bode brezi szlovenszki novin!

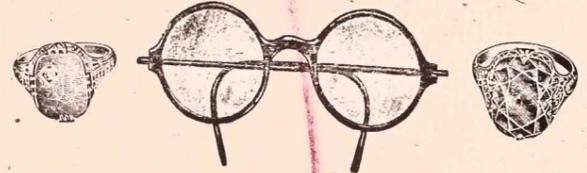
GDA DE VAM POTREJBCSINA NA
POHISTVO, KÁRPETE ali KÁHLE

prídte kmeni i vídi te, ka te zadovolni, kak zblágom tak z-cejnov

HARRY KRUPP

843 E. Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.
Phone Cedar: 5752-W

Vszefelé Rádío-je prinesz dobíte za nisziko cejno.

Primeni dobíte ráj bokse blágo za rédno cejno. Pridte vu

S. MALLIN, Vörarszko bauto.

729 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

Zdaj Sze Poszkrbite

za

Fájno Zelje, Bejlo Repo, Túcsne Szvinyé i fájne szúhe Drva. — Vsze tou dobíte pri

JOHN TEMPLIN - I

R. F. D. 3 Box No. 264 Bethlehem, Pa.

Zglászíte sze vu reditelsztvi :

512 E. 4th Street, — Bethlehem, Pa. — Phone: 2940

Na zsúlratnoj dláni vszákí priszkrbeleni gros brázdo nihá, záto, kak dobro zná szpádnoti eden táksi rajhnski, za steroga szamo szégnoti-trbé i v-prgícseso ga sztízsnoti. Lutrija je z-isztinom dobra násztava, za eslovecsanzstvo. Tiszti nisterni gros, ka na nyega eslovek razkéra — je niti récsi né vréden, ali esi pa tak, ka sze Bógi vídi, z-obilnésim blagoszlovom obdarúvati koga, teda uprav níkák szreccen zná posztánoti.

Fodros Marcijovi szo sze veszelili zreessi. Necsákano, nedovédno, je prísla. Tak da bi jo Bóg szam doli z-nébe püszto, brezi vszega trújda i dela.

Isztina, ka esi je jo Bóg k-senki dao, nyidva szta nyé tídi né vzéla kaj doszta haszka. Tá szta zmetala, vözdáyala nyidva tídi szkoron k-senki, ár szo táksi pénezí priszpodobni k-zségnenyenoi vodi: vszáká róka szlobdno vnyó széga.

Márton gazda je li hitro szkúszo, ka sze je oszemdeszét rajhnski li hitro razkádilo. I zdaj je rávno tam, esi bi nika nebi gvinao. Persze esi bi terno napravo, ali esi bi esese ednök, ali dvakrat telko djao, zdaj bi pun bankolánis meo. Ali oszemdeszét rajhnski, tó je bogme né vrédno! Tó je rávno niti né pénez. Taksi je nóri eslovek, nepopádne za szrecco! Ali vé de csednési on drúgöcs, na terno dene

i na ednök trí-stiri rajhnske. Ali kaj, ali pa nika! Csi nesese tecsti, naj nekvápi tídi!

Bogme je tak prislo, ka je ni né teklo, ni né kvapilo! Pa je na vszákó, drágo tjédnicsno szenye tam hodo v-lutrije bötí, ali vszígdar zaman, vszákí tjeden je totá vesznolo 3-4 rajhnske i vszákí tjeden sze je podigávava gvinyanya zselnoszt, priglihávavsa sze k-jami, stera de tém véksa, kém zsnýe vecs kraj kopajo, kém vecskrát sze nyemi je né poszreccsilo, tém véksi tróšt je meo; nateliko, ka je zse k-koncovi po petki meo segó dévati, gde na Bú-dinszko, gde na Becsinszko lutrijo. — Ali szrecca sze je, kak sze vídi, razszrdila na nyega za nyegove neobráznoszti volo, ár gda nyemi je máli prszt pokázala, jo je na ednök z-céla steo k-szebi zagnóti — za steroga volo nyemi je naveke "figo" pokázala.

Te mládi vu postenyé bodócsi, poszzelicsar, koga pascslívoszt i postenyá bodócsnoszt je vu krajíni poznana bíla, je naednök manyariti zácsao, za vérsztvo né doszta geno, nyíve szo nyemi neposzéjane, szecsíva nekopana zaosztála i kázale ono zablodjenoszt, na stere je sztópo.

Vszáká brázda je eden odkriti réd bíla z-steroga je precsteta lasztnika náklonoszt.

Tam sze je kázalo med széjanyem eden-cden grm ebada, i vngoo szrbszskoga trnyá.

PODPÉRAJTE tiszte store, steri glasújejo v-nasi novinai!

Nájnovejse Jeszénszko Blágo

Nase JESZÉNSZKO blágo szmo zse notri doubili. Za moske i pojbe Gvant je krédi i csáka na vász gda príde te ino ga poglédnete.

MOSKI GVANTI

POJBOV GVANTI

KOLAPOŠJE

HOLSZTIKJE

SZRAKICE

Dájte nam príliko naj vász lehko vöobszlúzsávamo.

Joseph Patz

"MOSKOV i POJBOV BAOTA"

829 East Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Prineszte eto glasenyé notri knám i dobíte dupliske Trading Stempline